

דבר המסנת מסורת

"משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים..." (אבות א, א). שרשרת המסירות שפותחת את פרקי אבות משמשת, ככל הנראה, תמצית של המסר שבעלי המשנה רוצים להעביר לנו: זהות והקניית ערכים נשענים על מסורת ולא כהמצאה יש מאין. בלי להיות מודע למטען ההיסטורי שאנו סוחבים אין פיתוח תרבות יציבה. עיצוב הדרך שבין מתן מקום של כבוד לעבר לבין התחדשות הוא גם אחד מהפרויקטים שאליהם הקהילה שלנו נרתמה, ואין פלא שהרוחות סוערות כל אימת שניגשים לסוגיית הליבה הזאת.

האם לשאוב מפרשת לך-לך את הדמות של אברהם כמסמלת את העבר וההישענות על מסורת או כפי שנענה לקריאה לצאת אל החדש ואל הלא נודע? מה המידה הנכונה של לימוד המסורת שאותה אנחנו צריכים לתת לילדינו? עד כמה הזהות שלהם צריכה להזכיר את זו של אבותיהם? זהו אולי האתגר הגדול שניצב בפנינו על רגל אחת.

בן לנדאו

פרשת השבוע למשפחה פרשת לך-לך בראשית יב א-יז כז

שאלות לדין

הפרשה פותחת בציווי אל אברם: "לך-לך מארצך, ממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" נסו לחשוב:

מדוע נוצר לפעמים צורך לעזוב מקום מסוים? האם הוא מובן לכם? מה אברם משאיר מאחוריו כשהוא עוזב את מולדתו ואת בית אביו?

נוף הילדות הוא הרבה מאוד פעמים נעים, אך לפעמים, אנשים מרגישים שבהעתקה למקום אחר יש כדי לעזור לפתוח אפשרויות חדשות: אפשרויות להכיר אנשים חדשים, להגיע למקום שבו אין לאנשים דעה קדומה עלינו, להשתחרר מסביבה לוחצת. זוהי הזדמנות טובה להזכיר לילדים דעות שונות שהיו בסוף המאה ה-19 לגבי גורלו של העם היהודי: נמצא מי שחשב שהגיע הזמן להשתקע, כחלק אינטגרלי מהחברה הסובבת, ומי שחשב שלא ניתן להשיג זאת ורצה להקים בית לאומי על מנת לפתוח דף חדש.

עד כאן הועלו שאלות שנוגעות לסיבות עזיבת מקום מסוים, אך מעניין לחשוב גם על ההגעה למקום לא נודע: דמיינו שאתם צריכים לעבור לגור בארץ רחוקה, למשל סין. למה תצטרכו להתרגל?

האם אתם מכירים מישהו מסביבתכם שחווה מעבר כזה? בקשו ממנו שיספר לכם מה עבר עליו. למה החליט לעבור למדינה אחרת?

הנושאים העיקריים בפרשה:

- ה' מצווה לאברם לצאת ממקום מגוריו אל מקום שהוא לא סגלה לו סיד, על סנת לעשות אותו "לגוי גדול"
- אחרי שאברם מתחיל להתגורר בארץ כנען, רעב מתחיל בארץ והוא יורד למצרים, שם ניתן להשיג אוכל
- במצרים הוא חושש לחייו ומציג את שרי כאחותו ולא כאשתו. פרעה לוקח אותה על סנת לשאתה לאישה, אבל הוא נאלץ לשחררה כשהוא סבין שהיא נשואה
- רועי אברם ולוט אחיינו מחילים לריב ועל רקע זה הם מחליטים להיפרד
- לאחר מכן, במלחמת ארבעה מלכים נגד חמישה, נשבה לוט שנמנה עם אנשי מלך סדום ואברם נחלץ לעזרתו ומכה את ארבעת המלכים
- ברית בין הבתרים: ה' חוזר על הבטחתו לתת צאצאים לאברם ומגלה לו מה יקרה להם בעתיד
- שרי נותנת את הגר שפחתה לאברם לאישה על סנת שהיא תלד לו ילד במקומה. כך נולד ישמעאל
- אברם מצטווה על ברית מילה והי משנה את שמו לאברהם ואת שם שרי לשרה ומבטיח להם שוב שייולד להם בן

להורים וילדים שלום

מרוכים הם הנושאים בפרשה וקצרה היריעה על סנת לדבר על כולם. בחרנו להעלות כמה שאלות לדין עם הילדים בהקשר עזיבת אברם את בית אביו על סנת לגור בארץ כנען, וסיפור לשבת שיזכיר את ריבם של לוט ואברם על רקע ההון הרב שהם צברו.

נועה ואייל עבדו קשה כל הקיץ: הם החליטו לפתוח דוכן למכירת לימונדה. הוריהם שמחו לראות שהם מגלים יוזמה ונודדו אותם. וכך יצאו שניהם השכם בבוקר ומיהרו לשוק לבחור את הלימונים הכי יפים. את המסחטה הם הביאו איתם מהבית ואמא סיפקה להם סוכר בכמויות. מצוידים היטב הם יצאו לרחוב הסואן. נועה סחטה מיץ ואייל עמד ליד הדוכן המאולתר וצעק: "הנה רבותי, חמישה שקלים לכוס לימונדה. גם טעים וגם בריא." בחום הלוהט של אוגוסט, רבים היו עוברי האורח שעצרו וביקשו להתרענן בעזרת כוס מיץ טרי. כך היה מדי יום ובתום הקיץ אספו שני הילדים סכום נאה וסיכמו ביניהם לשמור אותו לזמן מאוחר יותר.

שנת הלימודים התחילה ונועה ביקשה לקנות פליימוביל בכסף שאספו.

"הרי כבר יש לנו אוסף לא קטן, טענה נועה, "עכשיו נוכל להכפיל אותו, אם לא יותר."

"אוף! עוד פעם פליימוביל. אולי נפסיק עם זה?" הציב אייל.

"למה? מה רע בפליימוביל?"

"אני רוצה משחקים חדשים למחשב, מזמן לא קיבלנו אחד."

"כל היום אתה משחק במחשב הזה, נמאס כבר, רטנה נועה.

"למה, מי את שתקבעי לי מה לעשות?" ענה אייל בכעס הולך וגובר.

"אני ארגנתי את מכירת המיץ, אז אני צריכה להחליט מה לעשות עם הכסף!"

קבעה נועה בנחרצות.

"מה פתאום? למה שאת תחליטי לא

בקטנה -

הקריצה השבועית

טל גנוסר

סידורים

כבר 2000 שנה שיש בתי כנסת, התפילות הן קבועות לפי עונות השנה ואפילו קוראים לזה סידור, אז למה יש להם בלי סוף שיחות על דברים שצריך לקבוע בבית הכנסת, לארגן, לתאם ולשנות?

מרצה והם נאלצו להיפרד. כשהמורה דיברה על ריב בין קרובים ועל הפרדה הכואבת בין אברהם לבין אחיינו, לא הפסיקה נועה לחשוב על הריב האחרון עם אייל ועל כך שחבל שהדברים הגיעו למצב לא נעים ביניהם. כך סיפרה לבני המשפחה. "נכון, אבל זו את..." פתח אייל. אבל עצר מיד כשהבחין במבטה העצוב של נועה שאמר חרטה. "טוב, את צודקת, גם מצדי זה לא היה כל כך יפה להתווכח איתך, אחרי הכול, כל כך נהניתי מהמסירה ביחד בקיץ..." "גם אתה? אז מה אתה אומר, שנעשה את זה שוב בקיץ הבא?"

"בטח!"

חייכו שני הילדים זו לזה וזה לזו בחיכים מפויסים.

שבת שלום,

יעל וכן לנדאו

הורים לתלמידים בגן ובכיתה ג' קשת

היית מסתדרת בלעדיי ועבדתי לא פחות קשה מסך. גם אני זכותי להחליט."

בשלב זה נזעקה אמא אל החדר, צעקות הילדים הגיעו לאוזניה דרך הדלת הסגורה.

"מה קורה פה?" היא שאלה.

"זה הוא התחיל!"

"היא אמרה לי..."

שני הילדים צעקו ביחד. אמא נאנחה. "אני לא יודעת למה שאלתי. בעצם אינני רוצה לדעת מה קורה פה ואיני רוצה צעקות בבית. וחוף מזה, הגיע זמן ארוחת הערב, בואו לאכול."

עברו כמה ימים ונועה חזרה טרודה מבית הספר. בערב דנה כל המשפחה ביום שעבר על כל אחד. כך הגיע תורה של נועה לספר על שיעור בתורה שבו למדו על ריב בין לוט לבין אברהם, השניים התעשרו כל כך עד שרוציהם לא הצליחו לחיות ביחד באותו שטח

מה זה השטויות האלה - 'העם היהודי'???

על ספרו של שלמה זנד 'מתי ואיך הומצא העם היהודי'

שהייתה כפרית ברובה, לא עזבה ולא גורשה אלא התאסלמה עם הכיבוש הערבי את הארץ במאה ה-7. ההתאסלמות אפשרה לאוכלוסייה היהודית לשמור על זכויותיה על הקרקע ולהימנע מתשלום מיסים שהושטו על מי שאינו מוסלמי. זנד קובע כי ראשוני הציונים, עד המרד הערבי, ידעו שלא הייתה הגליה, ושהפלשתינאים הם צאצאים של תושבי הארץ. הוא מראה כי אפילו יצחק בן צבי, הנשיא השני של מדינת ישראל, כתב ב-1929 ש"הרוב הגדול של הפלחים אין מקורם מהכובשים הערבים, אלא, לפני זה, מהפלחים היהודים שהיו מניין רוב בניין הארץ". אם לקבל את מסקנותיו של זנד הרי שהיהודים המקוריים היחידים שנותרו מתקופת המקרא הם הפלשתינאים (שנאמר "ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא") מה שכמובן משנה לחלוטין את ההבנה לגבי המציאות הפוליטית במקום המורכב הזה ומעניק משמעות מעניינת משהו לסיסמאות פוליטיות כגון "יהודי לא מגרש יהודי"...

מודרנית). אבל אם מדובר בהמצאה ובשכתוב של הסיפור ההיסטורי המקורי מדוע הופיעו קהילות יהודיות כה גדולות סביב אגן הים התיכון באסיה ובאירופה?

על פי זנד הייתה היהדות מתקופת החשמונאים ועד למרד בר-כוכבא דת מגיירת, בהשפעת ההלניזם ובניגוד גמור ליהדות של היום. התוצאה הייתה שלפני אלפיים שנה לערך, קמו ממלכות שקיבלו על עצמן את עול המצוות היהודי והפכו ליהודיות. כך בצפון אפריקה, בתימן ומאוחר יותר גם במזרח אירופה. הקורא היקר בוודאי יתמה (ישמח?) לדעת כי אם הנו יהודי ממוצא צפון אפריקאי, אזי אבות אבותיו השתייכו לממלכה הברברית היהודית של דהיה אל-כהינה. אם ממוצא תימני הינו אזי לממלכת חמיר בחצי האי הערבי ואם שורשינו נטועים אי שם באשכנז או באסיה (עירק או איראן) אזי אבות אבותיו היו כוזרים בני ממלכת כזריה. כולם, אליבא דה זנד, עובדי אלילים שהמירו את דתם ליהדות.

רגע רגע, אם לא הייתה גלות מיהודה והקהילות היהודיות מקורן בעמים פגאניים מגויירים, אז לאן נעלמו כל היהודים שחיו בארץ ישראל? האוכלוסייה היהודית,

פתאום קם אדם בבוקר ומחליט כי... עם יהודי? אין דבר כזה! על פי מחקרו של ההיסטוריון שלמה זנד מאוניברסיטת תל אביב, אפשר ורצוי להתחיל לאפסן בבידים את ההנחה המקובלת לפיה היהודים לתפוצותיהם חולקים ביניהם מוצא אתני והיסטורי משותף. זנד מאמין שכל עניין קיומה של האומה היהודית כבעלת רציפות אתנית שלא הופרה, אבות ואמהות מקראיים, שורשים בממלכת יהודה, גלות ושיבה למקום ממנו גורשו, לכל אלו אין דבר וחצי דבר עם המציאות ההיסטורית ועם המוצא האותנטי של מי שמשויך היום לעם הזה. הוא מראה כי למעשה הרומאים מעולם לא הגלו יהודים סן הארץ, לא נמצא כל מקור היסטורי המהווה עדות לכך, הגליה לא הייתה שיטת פעולה בה נקטו הרומאים וגם אם רצו לא היה באפשרותם לעשות כן בשל קשיים לוגיסטיים. את מיתוס הגלות עיצבו, לדבריו, משכילים יהודים גרמנים סן המאה ה-19 אשר ביקשו להמציא, פשוטו כמשמעו, סיפור-על לאומי מודרני שיהווה מוקד הזדהות לאומה כה מפוזרת. על פי הנראטיב ההיסטורי המומצא, ליהודים הייתה ממלכה (יהודה), הם הפכו לעם נודד (גלות), ולבסוף חל תהליך השיבה של העם לארצו (ציונות-לאומיות

רון כהן

אב לתלמידה בכיתה ג' קשת

להלוי לך

כולנו זקוקים להתהלכות עם ה'

שמעונו. למרות המחלוקת, אהבתי את פירוש הרמב"ם, כי הכינוי נגזר מהמילה "די"; כלומר הוא מפריד בין הברת העזר "ש" לבין הסימות "די", עניין של סיפוק, כגון בפסוק מספר שמות: "והמלאכה הייתה דיים" (שמות לו ז). הרמב"ם מסביר שהכינוי כוונתו "יהיה עניינו אשר די"; כלומר הקב"ה איננו זקוק בהמצאה שהמציא מהקוסמוס כולו ולא בהתמדת קיומו למי מזולתו, אלא מציאותו יתעלה די בכך. ומצאתי הסבר של ישעיהו לייבוביץ לרמב"ם, שהי די לעצמו, במובן הטרנסצנדנטי. השם-יתברך איננו פונקציה של העולם, אלא די לו במהותו, וזהו אותו "אל שדי" שבו האמין גדולי המאמינים, אברהם אבינו.

לסיום, ארצה לקשור בין הדברים ולומר בתור אבא לילדה נכה היושבת בכסא-גלגלים, כי קשה בעולם שלנו כיום עם "תרבות הצריכה" (אולי צריחה? בכל מקרה עולם בו לעולם לא אומרים "די"), עם "המרוץ להישגים", קשה לגדל ילד/ה עם נכות כלשהי. גם הילדים האלה זקוקים ליכולת "התהלכות עם ה'", זקוקים לחינוך, לאהבה ולמילוי צורכיהם... ההורים והסביבה הקרובה תמיד חרדים - מה יהיה כאשר נזדקק ואני רק מתפלל שאוכל לומר לבתי, שבקרוב מגיעה לגיל בת-מצווה - "גלגלי לך" (על לשון "לך-לך"): צאי לעולם, תרכשי איזו יכולות עצמאיות, איזו חינוך שרק תוכלי - יתנועות הנפש השכלית (כלשון הרב איבן חלאוה) ... ונשתדל תמיד להיות כן עבורך וגם לעזור לך לרכוש חברים ואוהבים נוספים עם חלוף השנים.

השבוע אנו מציינים את הירצחו של יצחק רבין; איש רב-פנים: מנהיג, לוחם, דיפלומט, פוליטיקאי, רמטכ"ל מלחמת ששת-הימים שגם בזכותו גבולות הארץ התרחבו מאוד, איש-שלום שחתום על תכנית אוסלו לסיום הסכסוך הישראלי-פלשתינאי... ואיש משפחה יהודי-ישראלי. בעיני הרצח שלו היה הטררגדיה הישראלית בה"א הידיעה; בעיני הרצח שלו הוא ה-Raison d'être שלנו, של קהילת גשר ומוסדות חינוך קשת. אתגעגע אליו כל ימי...

ירון נשר

אב לתלמידים בגן ובכתה ג' קשת

החוזר: "לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך..." בראשית יב א, הניסיון הראשון של אברהם; "וילך אברהם כאשר דיבר אליו ה' וילך איתו לוט..." שם יב ד; "ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה" שם יב ט; "קום התהלך בארץ לאורכה ולרוחבה כי לך אתננה" שם יג יז; "קח נא את בנך, את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך-לך אל ארץ המוריה" שם כב יב, הניסיון האחרון.

אביא את דבריו של הרב בן-אשר איבן חלאוה, בן המאה ה-14 על 'מוטיב ההליכה': "על דרך הפשט, רצה הקב"ה שיהיה אברהם מחזיק בארץ הקדושה שיינתן לו ולזרעו ואמר שיתהלך בה... כאדם הנותן לחברו קרקע במתנה ומראה לו גבולות החלקה... ואילו 'על-דרך-השכל' [מדרש], מילת התהלכות מזכירה חוכמה, כלומר יש התהלכות שהיא תהליך רוחני... שכן כתוב 'אך בצלם יתהלך איש בתהילים לט וכידוע צלם הוא צלם האלוקים שבאדם, ביטוי לצורת הנפש השכלית. ולא נזכרה התהלכות כי אם ביחיד הצדיקים מחפשי החוכמה כנוח, חנוך ואברהם... ויאמר לאברהם השם-יתברך: 'קום התהלך בארץ, כלומר נענע צורת שכלך בדרישת הנמצאים שבארץ, כי לא מצאנו שבאמת הלך אברהם לאורכה ולרוחבה... אלא שישב בבאר-שבע. כלומר שאברהם לא היה נווד בארץ ואם התורה מדברת על כך שאברהם התהלך בארץ, הילוכו היא תנועת הנפש השכלית והשקט הגוף, כי דרישת החוכמות מצריך תנועת הנפש השכלית והשקט הגוף, ולהיפך מצורכי הגוף שמצריכים נענוע הגוף והשקט הנפש. אז מה פירוש אותה התהלכות שנאמר לאברהם, בפסוק '... כי לך אתננה' - אתן לך דעת וחוכמה לדעת מהות המציאות..."

ואני אוסיף: כיצד אנו קוראים לסך המצוות ופירוש אופן יישומם בחיי היומיום? הלכה.

בתחילת פרק יז העוסק בציווי לבצע ברית-סילה כאות לברית בין ה' לאברהם כתוב: "ויהי אברהם בן תשעים שנה ותשע שנים וירא ה' אל אברם ויאמר אליו, אני אל שדי, התהלך לפני והיה תמים". הכינוי "שדי" הוא אחד השמות הקדושים של ה' וכל המפרשים עד היום מצאו אותו סתום מאוד והתקשו למצוא

יש המחלקים את התורה ל"מגילות", ופרשת "לך לך" מהווה פתיחה למגילת אברהם, לאחר סיום מגילת הבריאה ומגילת נוח. כל המגילות כוללות מצוות שנצטוו בהם 'אבות העולם' מפי ה': כך אדם, כך נוח וכך אברם.

ייחודו של אברם (שנהפך לאברהם) שבלא שנצטווה לך, נעשה ליסורה לכל באי עולם, ללמדם דרך ה': "וישמור משמרתי מצוותי חוקותי ותורת" (בראשית כו ה). הוא "התהלך לפני ה'" (בראשית יז א), "מגוי אל גוי ומממלכה אל עם אחר" (תהילים קה, דברי הימים א' טז) וקרא בכל מקום "בשם ה' אל עולם" (בראשית יג ד, כא לג) ללמדם דרך ה': כך נעשה אברהם לעבדו של ה' (בראשית כו כד, תהילים קה), ולנביאו - "כי נביא הוא" (בראשית כ ז). ה' מתגלה לאברהם לא רק בדיבור כמו קודמיו, אלא גם במראה (בראשית יב ז, יז א, יח א, טו א).

אברהם הוא הראשון שזכה להיות איש בריתו של ה' - "ברית בין הבתרים", ברית הסילה בבשר, ברית-עולם ומתן "הארץ הזאת" לצאצאיו "לאחוזת עולם" (בראשית יז ח). שכנית ה' שררה לא רק על המזבחות שבנה לה, אלא גם על אוהלו וכך נעשה לאוהל-מועד.

וביסוד הכול: האהבה שנתרקמה בין אברהם לה; ראו "זרע אברהם אוהבי" (ישעיהו מא ח), "זרע אברהם אוהביך לעולם" (דברי הימים ב' כ ז). ראוי לציין כי התואר הנכבד של אוהב ה' לא נאמר על אישיות אחרת כלשהי במקרא בפשט. אברהם הוא גם היחיד בכל המקרא שעל יראת ה' שלו העיד הקב"ה בעצמו - אם באמצעות מלאך ("כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה ולא חשכת את בנך... ממני"; מעשה העקדה - בראשית כב) ואם ה' עצמו ("...וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה... כי ידעתיו למען אשר יצווה את בניו ואת אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט"; בראשית יח, טרם המיקוח על השמדת סדום).

על-כן, יש הרואים במגילות הבריאה ונוח רק מבוא היסטורי-אמוני למגילה העיקרית של ספר בראשית, "מגילת אברהם" ואף יש המכנים את חומש בראשית כולו - "ספר אברהם" או "הספר הישר", על היושר, שמירת הצדק והמשפט ועל יראת ה' של אברהם וצאצאיו, כלומר שלושת האבות.

אחזור כעת לשם פרשת השבוע ולמוטיב

משפחה מבוקשת

משפחת שיעירי

ראיינו: רותי פרוש ואריאל ידין

רון (39), אילנה (36), עדי (7)

● רון נולד וגדל בקריית עקרון. ● בילה הרבה במזכרת בתיה בתור ילד. ● אילנה נולדה בבאר שבע. ● היכרות: הכירו ב-1993 כשלמדו יחד ב"ספיר". השותף של רון נכשל במיקרו ומאקרו ועזב. אילנה באה כמה פעמים לחפש את השותף הנוטש. נוצר קליק, ואילנה התנחלה בדירתו המסודרת של רון. התחתנו ב-1999. ב-2000 עברו למזכרת בתיה. ● עדי: מכירים שתי בנות מיוחדות בשם עדי. ● תעסוקה: רון מלמד מתמטיקה בתכנית "הילה", פרויקט לילדים שנשרו מבתי ספר. שוקד על כתיבת התזה לתואר שני במדעי המדינה. הנושא: החינוך הדמוקרטי. ● היכן אתם בקשת הדתיים-חילוניים: רון דתי. מאמין שיש אלוהים. "זה עניין של אמונה". אילנה: מקווה שיש אלוהים, אבל לא יודעת. אולי כן ואולי לא. מאוד אוהבת את המסורת. הבית מתנהל כבית דתי. ● תחביבים ושעות הפנאי: אילנה פותרת חידות חמיצר. עבדה פעם על חידה במשך ארבעה חודשים. הצליחה לפתור כבר כמה חידות, אבל לא הייתה הראשונה לפצח. רון מאוד אוהב לצפות בטניס ולשחק פינג-פונג. שומע הרבה שיעורי תורה. אילנה: עזרה לנזקקים. קיבלה את אות "יקיר המושבה" בזכות פעילותה. ● בילוי זוגי: ספונטני, טיול, מסעדה. עדיפות לירושלים. נסעו פעם לחופשה משפחתית במלון בירושלים. הגיעו למלון וחיכו המון זמן בלובי שיסדרו להם חדר. בסוף רון החליט בספונטניות שהולכים למלון המלך דוד. "רצינו להרגיש פעם אחת איך זה. אנחנו מאוד לא נהנתים". ● ארוחה משפחתית: כמעט כל יום, לפעמים פעמיים ביום. ● כיבוי אורות: עדי 23:00, אבל ישנה צהריים. אילנה ורון בשעות 01:00-02:00. רון: רוצה לשנות את ההרגל הזה. "עדיף לישון בחצי הראשון של הלילה".

משפחות המצונינות להשתתף במדור, נא ליצור קשר עם רותי פרוש 054-8184423.

משחקשת לשנת

נעה ויהודה זלצברג

בפרשת לך לך אנו למדים מה גדול הוא כוחה של אות. בשינוי אות אחת הופך אברם לאברהם ושרי הופכת לשרה. בחידה זו נעסוק בשינוי "י" <--- "ה" כמו אצל שרה. שינוי כזה קטן הוא כל מה שדרוש כדי להפוך איבה לאהבה... עליכם לפתור את ההגדרות כך שבצד ימין תופיע מילה עם "י", ובצד שמאל אותה מילה לאחר שהאות "י" הפכה לאות "ה" (לדוגמה: עני - ענה, ליבי - להבה). בסוגריים מופיע מספר האותיות בכל מילה.

בהצלחה!

- (3) חילה נרדפת למכשיר - אישה ביום חתונתה
- (2) איבר בגוף - קול שחוזר על עצמו, כמו במערה
- (4) הגשם הראשון - ריקוד ישראלי שמח
- (3) חלק בפרצוף - קצת רטובה
- (3) שדה חרוש - זורמים בו סים בדרכם לים
- (4) ציר ליד רחובות - קליטה ותפיסה שכלית של משהו
- (4) איש שנמנע משתיית יין וגזירת שיער - שומר על עצמו מסכנות
- (5) וכאן שני "י" הופכים לשני "ה": עשייה או בנייה של דבר חדש - הודעה רשמית וחגיגית